

Гуралюк А.Г.

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору ІКТ і наукометрії відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України

ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ, ЯК УМОВА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.

Сучасне суспільство характеризується високим ступенем використання комп'ютерної техніки і масовою цифровізацією всіх сфер людської діяльності. Сьогодні використання ІКТ визначаються не тільки рівнем матеріальних ресурсів, але і, значною мірою, готовністю та здатністю особистості (суспільства в цілому) продукувати нові знання. Очевидно, що це залежить від освіти, яка покликана забезпечити особистісний та професійний розвиток кожного члена суспільства в умовах інформатизації. В епоху широкого застосування ІКТ система освіти повинна відповідати об'єктивним потребам розвитку інформаційного суспільства [1]. Якісна підготовка майбутніх фахівців загалом і соціономічних професій зокрема залежить від ряду педагогічних умов, однією із найважливіших серед яких є побудова інформаційно-освітнього середовища (ІОС).

У педагогічному процесі умову розглядають як сукупність змінних зовнішніх і внутрішніх, природних, соціальних чинників, що впливають на її поведінку, психічний, фізичний, моральний розвиток людини, виховання та навчання, формування особистості [2, с. 243]. Таким чином, умови інтегруються з педагогічним процесом, утворюючи нове поняття – «педагогічні умови», які визначаються як обставини опосередкованої активності особистості, від виконання яких залежить і відбувається цілісний педагогічний процес професійної підготовки фахівців.

Аналогічно до педагогічних засобів, педагогічні умови або їх система створюються педагогом з метою впливу на навчальний процес. Проте умова не зумовлює забезпечення чіткої причинної детермінованості результату, на відміну від засобу [3]. Проте, її реалізація в навчально-виховному процесі,

активізує його суб'єкти, що сприяє зростанню ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців.

Питання забезпечення якості здобуття освіти у вищих навчальних закладах майбутніми фахівцями соціономічних професій набуває особливої важливості у зв'язку із дедалі більшим поширенням відповідних видів діяльності в сучасному суспільстві. Виходячи з аналізу цілей освіти в різних країнах, можна відзначити, що кінцевою метою набуття освіти в розумінні постіндустріального суспільства є не засвоєння суми знань, а гармонійний розвиток особистості, що передбачає досягнення особистісного благополуччя.

Соціономічні професії, тобто професії типу «людина - людина» відрізняються особливостями умов, засобів, предмета і продукту праці. Головною ж відмінною рисою, є те, що соціономічні професії характеризуються відсутністю єдиних і жорстких вимог до самого процесу профдіяльності і до продукту праці. У той же час до представників таких професій пред'являються високі вимоги, відповідно до того, що об'єктом праці виступають інші люди.

Інформаційні технології, особливо в умовах віддаленого навчання, вимагають систематичного і зваженого їх застосування. Використання спеціального програмного забезпечення, тренажерів, симуляторів тощо.

На сьогодні не існує однозначного розуміння що таке ІОС, проте очевидно, що загалом під ІОС маються на увазі системні сукупності, такі, що «забезпечують організацію педагогічного процесу на базі інформаційних комунікаційних технологій. При цьому в різних пропорціях у відповідних визначеннях присутні технологічний і педагогічний аспекти» [4]. Саме впровадження ІОС може забезпечити системне сприйняття гуманітаріями процесу цифровізації, а відтак сприяти підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців соціономічних професій на ринку праці.

Відзначимо, що професії соціономічного типу вимагають від фахівців посиленого розвитку ряду специфічних психологічних якостей і здібностей, серед яких комунікативні здібності; емоційна стійкість; емпатія; організаторські здібності та ін. Саме цілеспрямований розвиток цих здібностей

має бути пріоритетом у реалізації інформаційно-освітнього середовища підготовки фахівців соціономічних професій у закладах вищої освіти.

Використана література

1. Жук, О.Л. Виртуальная образовательная среда ВУЗа как фактор личностно-профессионального развития будущего специалиста / О.Л. Жук, С.Н. Сиренко // Педагогическая среда в университета как пространство за професионално-личностно развитие на бъдещия специалист: в 2 Т.: сб. науч. ст: –Га-брово, ЕКС-ПРЕС. –2011. –Т.1. –С 133 –137.
2. Словник-довідник з професійної педагогіки / ред.-упоряд. А. В. Семенова. Одеса: Пальміра, 2006. 272 с.
3. Іванова О. М. Підвищення інформаційно-комп'ютерної компетентності педагогів / О. М. Іванова // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2010. - №2.-С. 22-30.
4. Панченко Л. Ф. Теоретико-методологічні засади розвитку інформаційно-освітнього середовища університету : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.10 / Панченко Любов Феліксівна; Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – Луганськ, 2011. – 508 с.